

Bilietas - keleivio dokumentas, suteikiantis teisę važiuoti autobusu

Didelė Vilniaus rajono gyventojų dalis kone kasdien naudojasi viešuoju transportu. Tai ir moksleiviai skubantys į ugdymo įstaigas ir dirbantieji ir pensinio amžiaus žmonės, kuriems gal ir ne kasdien, bet tenka apsilankyti poliklinikoje, parduotuvėje, o šventadienį ir į bažnyčią nuvykti. Viešosios tvarkos skyriaus keleivinio kelių transporto kontrolieriai tikrindami maršrutinius autobusus nuolat primena keleiviams, kad turi įsigyti ne simbolinį, bet faktinį bilietą. Keleivis privalo įsisąmoninti, kad nereikalaudamas iš vairuotojo ar konduktoriaus bilieto prisideda prie duomenų apie pervežimus rajone klastojimo. Įsigyti bilietą yra svarbu ir dėl to, kad įvykus eismo įvykiui, draudimo atveju keleivis liks be įrodymo, kad tuo metu buvo autobuse.

Vilniaus rajono savivaldybės administracija dažnai gauna gyventojų prašymų dėl papildomų reisų įsteigimų. Pavyzdžiui, rajono gyventojai, motyvuodami tuo, kad ne visada pavyksta pirmuoju rytiniu autobusu spėti į darbą ar suspėti į paskutinį vakarinį grįžtant į namus. Todėl manipuliavimas bilietais gali padaryti „meškos paslaugą“ reisiniais autobusais važinėjantiems gyventojams- juk rengiamose ataskaitose atsižvelgiama į parduodamų bilietų skaičių tam tikrose trasos atkarpose. Jei bilietų ataskaitoje matyti, kad parduotų bilietų skaičius yra pernelyg mažas, yra pagrindo atsisakyti nerentabilaus maršruto. Praktiškai tai reiškia, kad gyventojai gali netekti patogaus susisiekimo. Tokių situacijų yra pasitaikę, kad likvidavus kai kuriuos maršrutus, pasipila gyventojų skundų lavina. Žmonės pasakoja apie keleivių pilnus autobusus, o ataskaitos rodo, kad jie važinėja pustuščiai. Svarbu atsiminti, kad bilieto kaina turi atspindėti realiai keleivio nuvažiuotą atstumą. Jei žmogus faktiškai važiavo iš Vilniaus į Giedraičius ir sumokėjo 8Lt. 90 ct., o gavo bilietą už 5 Lt 60 ct. į Paberžę, ataskaitoje bus užfiksuota, kad į paskutinę stotelę Giedraičiuose autobusas važiavo be minėto keleivio. Jei tokių atvejų bus daugiau, bus pagrindas sutrumpinti reisą iki Paberžės. Kas nukentės?

Dažniausiai atsakomybė už tai, kad keleivis važiuoja be bilieto, tekdavo autobuso vairuotojams, tačiau ir pats keleivis turi reikalauti išduoti bilietą. Tai reglamentuoja Keleivių ir bagažo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro. 2011 m. balandžio 13 d. įsakymo Nr. 3-223 35 punkte teigiama, kad vairuotojams draudžiama išvažiuoti iš autobusų stočių ir stotelių teritorijų nebaigus parduoti bilietų (bagažo kvitų) visiems transporto priemonėje esantiems keleiviams. Keleivis, atsisakęs įsigyti bilietą (bagažo kvitą), išlaipinamas iš transporto priemonės (taisyklių 36 punktas). Keleivis privalo įsigyti bilietą (bagažo kvitą), saugoti bilietą ir bagažo kvitą iki kelionės pabaigos, pateikti juos ekipažui ar kontrolę vykdančiam pareigūnui reikalaujant (57.1., 57.2 punktai). Keleiviams, perkantiems bilietą su nuolaida, yra būtinas dokumentas, suteikiantis šią teisę į lengvatą. Patikrinimų metu kontrolieriai susiduria su problema, kad keleiviai įsigiję lengvatinį bilietą negali pateikti reikiamo dokumento. Tai ypač taikytina moksleiviams. Primename, kad atsakomybė už vaikų važiavimą be bilieto ar įsigijus bilietą su nuolaida ir nepateikus reikiamo dokumento tenka tėvams ar globėjams.

2013 m. sausio-vasario mėnesiais už šių taisyklių pažeidimus Vilniaus rajono keleivinio kelių transporto kontrolieriai yra nubaudę 12 keleivių.

Keleivių sąmoningumas ir atsakomybė įsigyjant bilietą sumažintų vežėjų nuostolius, o tai padėtų įsteigti papildomus gyventojų prašomus maršrutus ir užtikrintų pačių keleivių saugumą.

Važiavimas be bilieto arba važiavimas įsigijus bilietą su nuolaida, tačiau nepateikus reikiamų dokumentų patvirtinančių teisę į transporto lengvatą, pagal LR Administracinių teisės pažeidimų kodekso 142 str. 3 d. ir 142 str.4 d. užtraukia baudą nuo 20- 40 Lt. (nepilnamečiams) ir nuo 60- 100 Lt. (suaugusiems).

Viešosios tvarkos skyriaus
vyr. kontrolierė.

Regina Kazakauskienė